

ADLİ TIP

1060 OTOPSİDE ADLİ TIP BAKIMINDAN ARAŞTIRMA

Yazan : Prof. Dr. Adnan ÖZTÜREL

Adli Tıba uğraşı olan ölüm vakalarının genel bakımından özellikleri üzerinde yapılan araştırmalar sayısı çok azdır. Bunlarda bildirilen veriler, her memlekete göre değişik olmakta, sonuçlar birbirini tutmamaktadır. Memleketimizde, Adli Tıp Müessesesi tarafından verilen, istatistik bilgilerinin küçük bir kısmını kapsayan istatistikler, değinmek istediğimiz konuyu belli belirsiz ele almaktadır.

Bu araştırmada, Ankara Tıp Fakültesi Adli Tıp ve Sosyal Tıp Kürsü ve Enstitüsünde, 1946 yılı ile 1970 yılı arasında, Kürsü mensupları, tarafından yapılan, 1060 otopsi üzerinde ölüm sebepleri, ölüm türleri, otopsi yapılması genel sebepleri, ölümlerle, diğer muayeneler arasındaki fark ve oran değişikliklerini, yaş cinsel durum, sosyal (evli, bekâr, dul, meslek, tahsil) durumları, ölüm yeri (ev, iş yeri, hastane v.s.), ölümün vukua geldiği semt, ay, gün, saat, ansızın ölüm, intihar, cinayet, kaza vakaları özellikleri üzerinde yapılan araştırmada, dikkati çeken ve memleketimizde bilinmiyen, henüz üzerinde durulmamış olan enteresan sonuçlar alınmıştır.

Tablo 1 de ve grafik 1 de görüldüğü gibi Adli Tıp Kürsü ve Enstitüsünde yapılan otopsilerdeki senelik oran, 1946-1970 seneleri arasında, % 0.18 den % 3.25 e yükselmiştir. Kürsü, 1955 senesinde, Ankara Numune Hastahanesinde konuk olarak kaldığı bir odadan, Cebecide, yeni yapılan Enstitü binasına taşınmıştır. Bu tarihten sonra Kürsü mensuplarının yaptıkları otopsi adedi artmıştır. 1960-1961 senelerinde 27 Mayıs. 1960 devrimiyle ilgili olarak otopsi adedinde bir azalma husule gelmiştir. Bu durum, Adli Tıp-taki ölümlerin sosyal olaylardan çok etgilendiğini göstermesi bakımından önemlidir. Kürsüde yapılan otopsi adedi senede 87 ye kadar yükselmiştir. Bu vakaların pek çoğu bizzat tarafımdan bir kısmı da Kürsünün diğer mensupları tarafından yapılmış, önemli vakalardır. Prencip olarak, Adli makamlarca önemli görülen vakala-

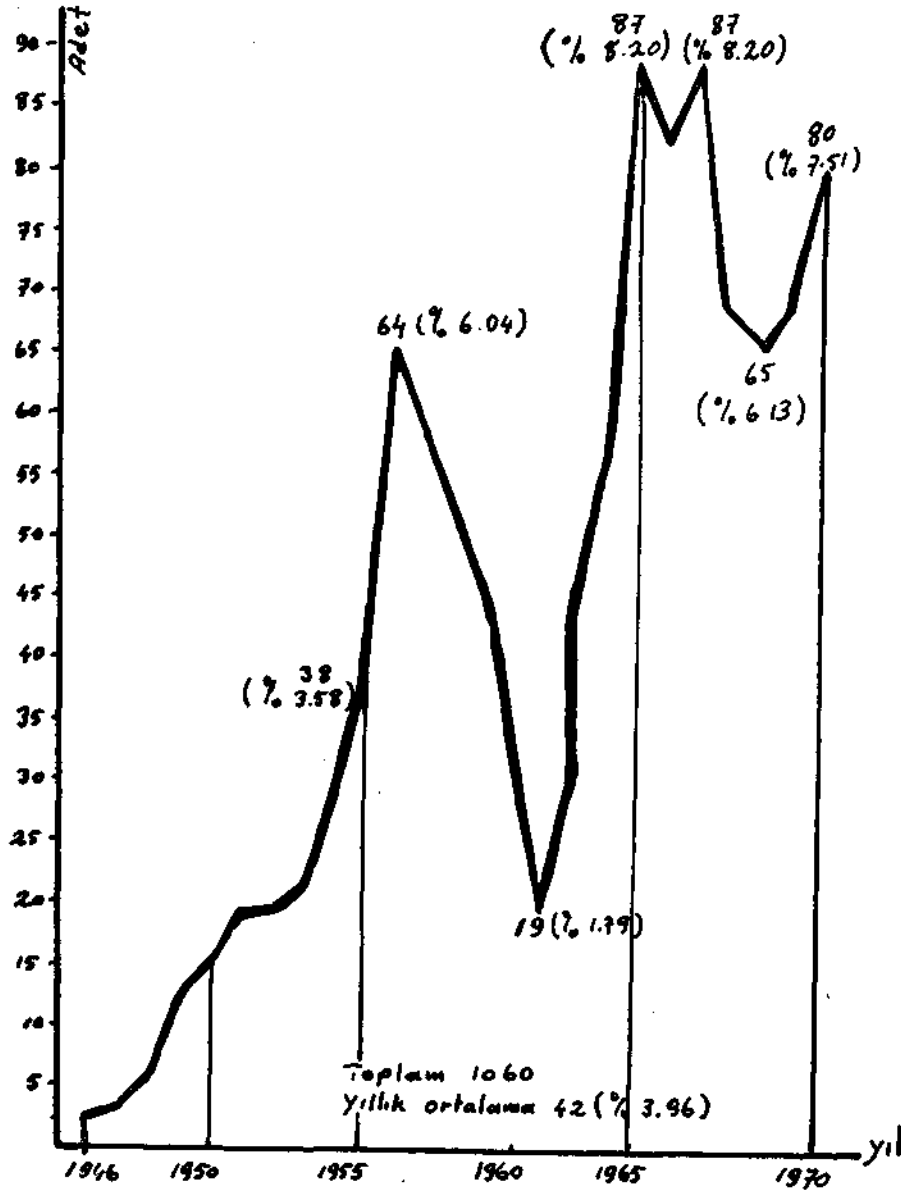
rın otopsileri Kürsü mensuplarına yaptırılır. Bunların haricindeki vakalar için Adli Tabip veya Hükümet Tabibi görevlendirilir. 1946-1970 senelerinde, her seneye düşen ortalama otopsi adedi 42 olup, bu adet bütün otopsilerin % 3.96 sıdır.

Memleketimizdeki, diğer Tıp Fakülteleri Adli Tıp Enstitülerinde yapılan otopsi adedi bu orandan pek çok düşüktür. Hatta Tıp Fakülteleri Patolojik Anatomi Enstitülerinde yapılan otopsilerden de bu oran yüksek bulunmaktadır. Adli vakalar dışında, otopsi için, ölü sahip veya yakınlarının iznini almak çok zor olmaktadır. Otopsi adedindeki düşüklük eğitim ve öğretim'i aksatmaktadır. A. Ü. Tıp Fakültesinde, Adli Tıp öğretimi için büyük sıkıntı çekilmemektedir. Öğrencilere her sene 25 e kadar otopsi gösterilmektedir.

Tablo 2 ve grafik 2 ise, Kürsüde 1960-1970 yıllarında, yapılan muayeneler adet ve oranlarını göstermektedir. Bunlar arasında otopsi beşinci sırayı, 684 adet ve % 10.19 oranı ile işgal etmektedir. Yara ve yara ile ilgili muayeneler 1866 adet % 26.06 oranı ile başta gelmektedir.

Tablo 1. 1946-1970 seneleri arasında A. Ü. Tıp Fakültesi, Adli Tıp Kürsü ve Enstitüsünde gözlenen, yıllara göre ölüm oranları

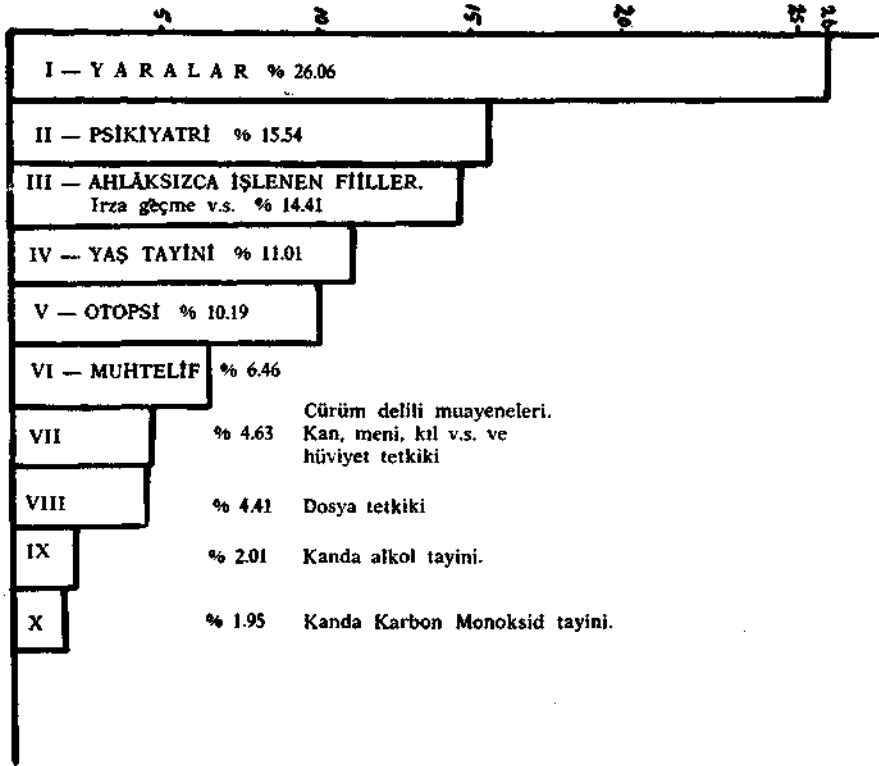
Yıl	Otopsiler		Yıl	Adet	Otopsiler 1060 vaka %
	Adet	1060 Vakanın %			
1946	2	0.18	1960	19	1.79
1947	3	0.28	1961	28	2.64
1948	5	0.47	1962	45	4.24
1949	12	1.13	1963	57	5.37
1950	14	1.32	1964	87	8.20
1951	18	1.69	1965	82	7.73
1952	19	1.79	1966	87	8.20
1953	20	1.88	1967	68	6.41
1954	27	1.54	1968	65	6.13
1955	38	3.58	1969	68	6.51
1956	64	6.04	1970	80	7.54
1957	58	5.47			
1958	50	4.71	Toplam	1060	100.00
1959	44	5.15	Her yıla düşen ortalama otopsi Adedi 42		3.96

Grafik 1 — A. Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp ve Sosyal Tıp Kürsü ve Enstitüsü
1946-1970 Otopsileri.

Tablo : 2. 1960-1970 seneleri arasında, Adli Tıp Kürsü ve Enstitüsünde yapılan 5710 muayene ve bu muayenelere göre ölüm vakalarının adet ve yüzde oranları.

	1960 Adet	1961 Adet	1962 Adet	Adet 1963	1964 Adet	1965 Adet	1966 Adet	1967 Adet	1968 Adet	1969 Adet	1970 Adet	Toplam Adet	Toplam %
Psikiyatri muayeneleri	51	64	74	75	80	87	92	102	127	137	154	1043	15.54
Yaralanma ve yara ile ilgili muayeneler	147	181	190	144	143	144	149	159	184	194	221	1866	26.06
Yaş tayini	45	68	78	56	59	70	65	75	72	67	84	739	11.01
Ahlaksızca işlenen fiiller (ırza geçme, homoseksüalite, kız bozma v.s.) muayeneleri	63	89	94	68	86	87	92	85	94	92	117	967	14.41
Babalık tayinleri	15	17	27	10	18	19	24	18	23	21	32	224	3.33
Cürüm delili muayeneleri kan, meni, kıl v.s. ile hüviyet tayini dahil.	18	33	36	24	21	23	33	25	32	28	38	311	4.63
Kanda alkol tayini	2	5	2	5	15	16	21	14	18	20	17	135	2.01
Kanda karbon monoksit tayini	0	0	0	4	14	15	20	24	21	19	14	131	1.95
Dosya tetkiki (çeşitli konular)	5	27	32	4	22	23	28	35	41	45	34	296	4.41
Muhtelif	0	0	0	12	42	51	56	66	76	78	43	434	6.46
Otopsi	19	28	45	57	87	82	87	75	65	68	72	684	10.19
Toplam	365	412	478	585	587	601	661	675	752	768	826	6710	100.00
% oran	10.41	6.79	9.41	9.74	14.64	13.64	13.16	11.11	8.44	10.85	8.71	% 100	100.00

Grafik 2 — 1960-1970 seneleri arasında, A.Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp Kliniği ve Enstitüsünde yapılan 6710 muayene ve bu muayenelere göre ölümlü vakaların adet ve yüzde oranları.

6710 muayenede oran :

Yaralanma ve yara ile ilgili muayeneler ...	1866	(% 26.06)
Psikiyatrik muayeneler	1043	(% 15.54)
Ahlâksızca işlenen fiil muayeneleri	967	(% 14.41)
Yaş tayini muayeneleri	739	(% 11.01)
Otopsi	684	(% 10.19)
Cürüm delili muayeneleri		
Kan, meni, kıl v.s., hüviyet tayinleri	311	(% 4.63)
Dosya tetkiki	296	(% 4.41)

Usul bakımından, otopsi yapıp, genel sebepleri arasında (tablo 3 ve grafik 3) defin ruhsatı verilmemesi; defin ruhsatı verilenlerde şikâyetler dolayısıyla otopsinin yapılması; Adli makamların lüzüm görmesi üzerine otopsi yapılması bulunmaktadır. Ölüm sebebi teşhis olunamadığından, defin ruhsatı verilemiyen vakalardan, ancak 28 inde (% 9), şüpheli durum ortaya çıkarılmıştır. 283 (% 91) vakada ilgili hekimlerin defin ruhsatı verebilmelerinin dikkatli bir muayene ve ölü hakkında yakınlarından alınacak bilgi ile mümkün olduğu kanaatine varılmıştır. Buna nazaran ölüm ile ilgili hekimlerin zorunluk olmadan, Adli otopsi istedikleri, diğer otopsiler arasında bunlar oranlarının % 26 olması önemli bir noktadır. Adli Tıpla ilgili işler oranını bizzat hekimlerin artırdıkları görülmektedir. Bu durumda mevzuattaki boşlukların da rolü bulunmaktadır.

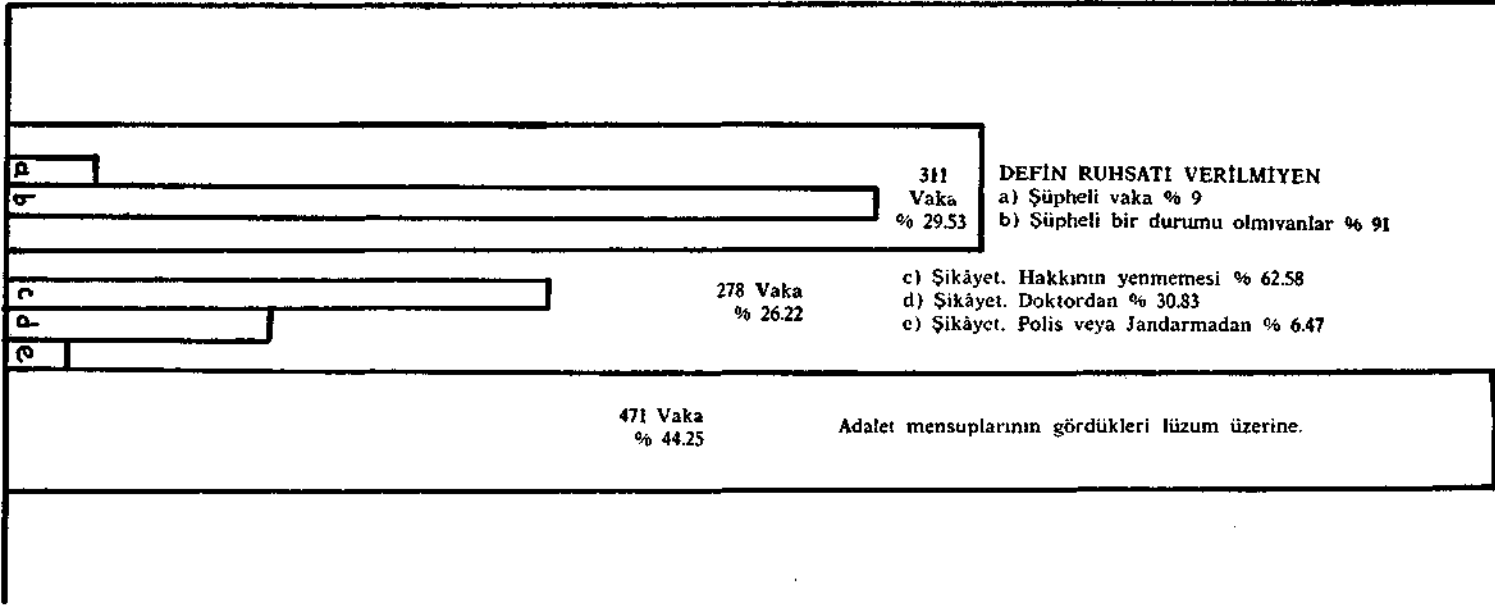
Defin ruhsatı verilip te şikâyet üzerine, gömülmeden otopsi yapılanlar, 278 adet olup vakaların % 26.22 sini teşkil etmektedir. Bunlardan ancak 25 vakada şikâyet fayda sağlamıştır. Polisten şikâyet edilen vakaların hiç birisi, polisin ölüme sebep olduğunu teyit edecek yeter bulgu göstermemişlerdir. 25 vakanın 19 u hekimlerin kusurlu oldukları vakalardır. Bu vakalarda usule göre, dosyanın Yüksek Sağlık Şurasına gönderilmeleri 6119, 1593, 1219 sayılı kanunlara göre, adli makama teklif olunmuştur. Teklifler kabul edilerek, dosya Yüksek Sağlık Şurasına gönderilmiş, ölümle ilgili olan, 19 hekimin kusuru ve dereceleri tesbit edilmiştir. Bu vakalar ayrı, bir etüde konu yapılmıştır. Bunlardan çok enteresan olanı, 3 senelik evli 25 yaşında bir kadına, rahat cinsel temas yapmadığı için, illerimizden birinde, özel hastanede bir kadın ve doğum hastalıkları mütehasssınının yaptığı ameliyattır. Ameliyattan

önce gerekli araştırma yapılmadığından, ektopik tek ve uterus yerinde ve uterusla tek kitle halinde olan böbrek teşhis olunmamış, vaginal yol derinleştirmek istenince şüpheli bir kitle görülmüş, karın açılarak bu kitle ameliyatla, alınmış hasta üremi olmuş, tedavi için Ankara'ya nakledilmiş, bir ay yaşamış ve ölmüştür. Bu vaka ayrıca yayınlanacaktır.

Tablo 4 te ve grafik 4 te Adli Tıp bakımından ölüm sebepleri gösterilmiştir. Enstitüye gelen 1060 ölüm vakasının başında 344 sayı (% 32.45) ile yaralar gelmektedir.

Tablo 3. A. Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp Kürsü ve Enstitüsünde usul bakımından yapılan otopsi oranları

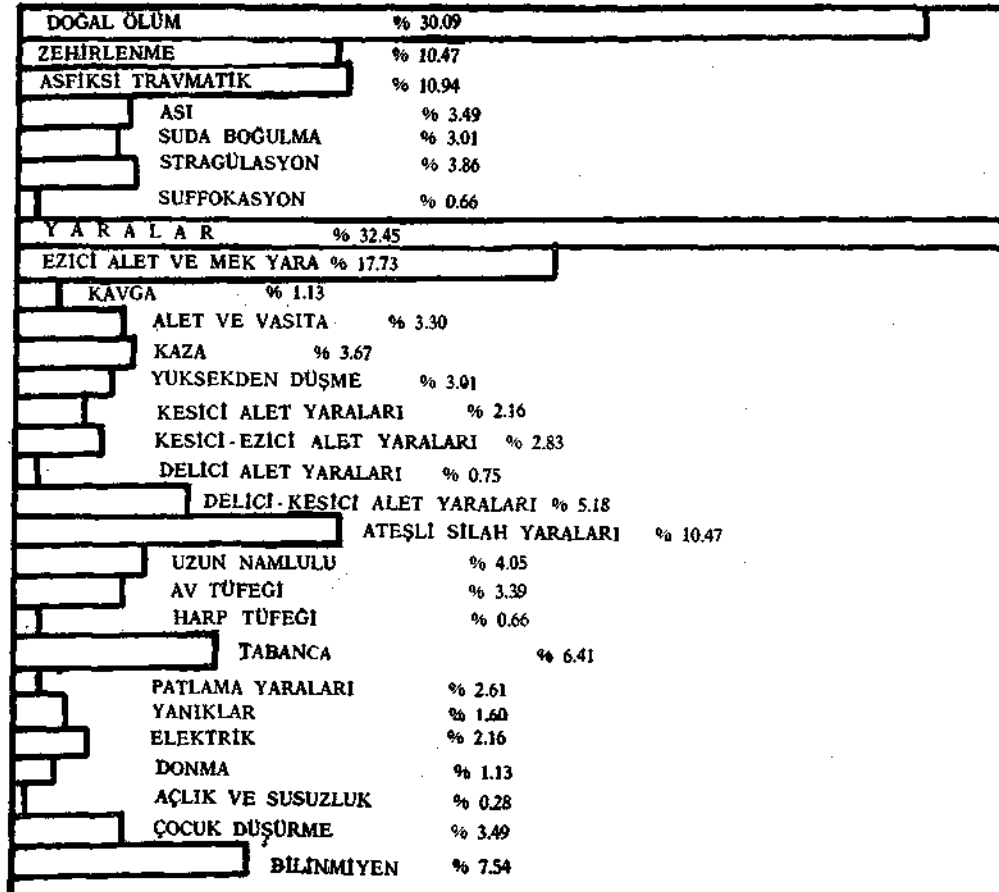
Otopsi yapılış genel sebepleri	Vaka Adedi	1060 vakanın %	Kendi gurubunda %
Defin Ruhsatı verilmeyen ölüm sebebi tayin olunamamış	311	29.53	—
a — Şüpheli vaka	28	—	9.00
b — Şüpheli durum yok	283	—	91.00
Defin ruhsatı verilen	278	26.22	
a) Şikâyet. Hakkının yenmemesi	174	—	62.58
b) Şikâyet. Tedavi eden Doktorlardan	86	—	30.83
c) Şikâyet. Polis veya Jandarmadan	18	—	6.47
Adalet mensuplarının lüzum görmesi üzerine	471	44.25	—
T O P L A M	1060	100.00	—

Grafik 3 — A. Ü. Tıp Fakültesi Adli ve Tıp Sosyal Tıp Kürsü ve Enstitüsünde Usul bakımından yapılan otopsi oranları.

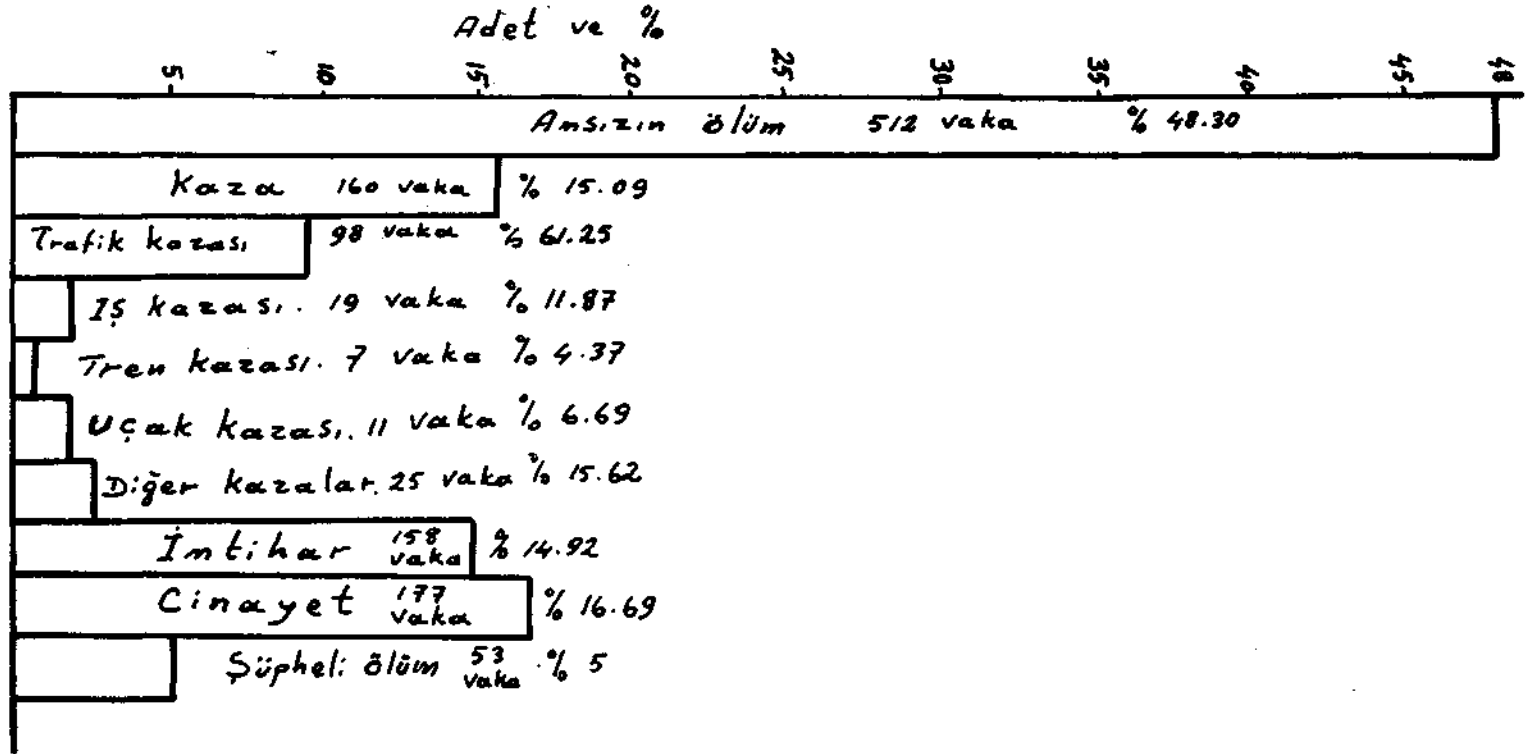

Gratik 4 — A. U. Tıp Fakültesi Adli Tıp ve Sosyal Tıp Kliniği ve Enstitüsü'nde yapılan 1060 Otopside saptanan Adli Tıp yönünden ölüm sebepleri.

Tablo 5. 1060 vaka Sosyo Mediko Legal bakımından ölüm türleri

Otopsi Sonucu Tanım	Vaka adedi	1060 vakamın % oranı	1060 vaka göre % oran
1 — Ansızın ölüm	512	48.30	
2 — Kaza	160	15.09	
	Adet	%	
a) Trafik kazası	98	61.25	—
b) İş kazası	19	11.87	—
c) Tren kazası	7	4.37	—
d) Uçak kazası	11	6.89	—
e) Diğer kazalar	25	15.62	—
Toplam	160	100	—
3 — İntihar	158	14.92	—
4 — Cinayet	177	16.69	—
5 — Şüpheli ölüm (intihar, cinayet, kaza ayırımı yapılamıyan)	53	5.00	—
T O P L A M	1060	100	—
6 — Ölüm sebebi tayin olunan	932	92	—
7 — Ölüm sebebi kesinlikle tayin olunamıyan	128	8	—
a) Kokuşmamış	2 adet	% 1.56	—
b) Kokuşmamış	126 »	% 98.44	—
T O P L A M	1060	100.00	

Grafik 5 — 1060 ölüm vakasında Sosyo Mediko Legal bakımından ölüm türleri.

Tablo 6. A. Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp ve Sosyal Tıp Kürsü Enstitüsünde yapılan 1060 otopside Saptanan 158 intihar'ın yaş ve cins oranı

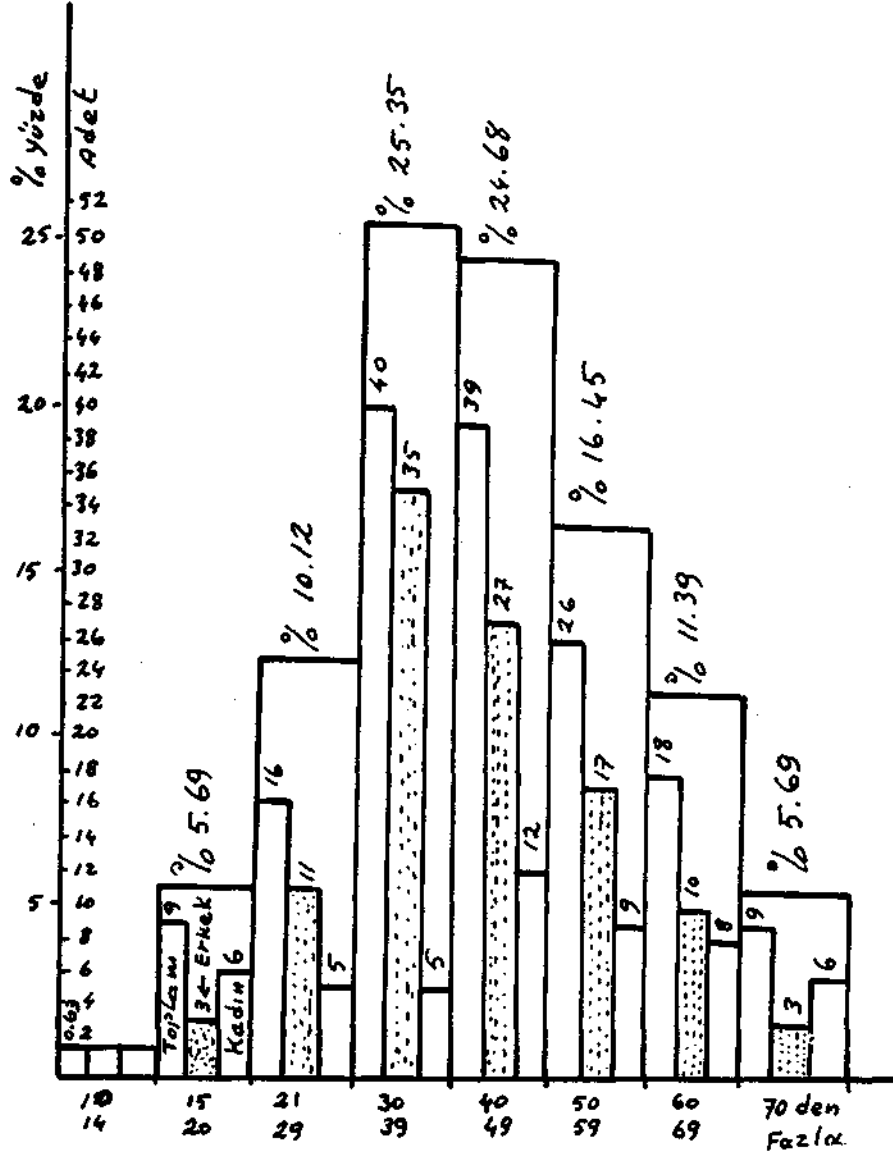
Yaş	Erkek	Kadın	Adet Toplam	Yüzde oran
10 - 14	1	—	1	0.63
15 - 19	3	6	9	5.69
20 - 29	11	5	16	10.12
30 - 39	35	5	40	25.35
40 - 49	27	12	39	24.68
50 - 59	17	9	26	16.45
60 - 69	10	8	18	11.39
70 den fazla	3	6	9	5.69
Toplam	107	51	158	—
Toplam %	67.72	32.27	100.00	100.00

Yaralardan, 1060 vakadan, 111 adet (% 10.47) ile ateşli silâh yaraları ikinci sırada gelmektedir. Yaraların kendi gurubu içinde ateşli silâh yaraları, % 32.26 oranındadır. % 6.41 tabanca ile, % 0.66 Harp tüfeği, % 3.39 av tüfeği ile ölüm olmuştur.

Pariste yapılan bir araştırmada Adli Tıp vakalarında, ateşli silâh ile % 3.9 oranında ölüm görülmüştür.

Travmatik asfiksi 116 adet (10.94) oranında olup, bunun 37 si (% 31.89) ası; 32 si (% 27.58) suda boğulma; 41 (% 35.34) strangulasyon, elle veya iple boğma; 7 si (% 6.03) süffokasyon, ağız burnun tıkanmasıyla husule gelen ölümlerdir.

Fransız istatistiklerinde % 1.6 olan ası şeklinde ölümler, bizim istatistikimizde aşağı yukarı 3 misline yakın olup, 1060 vaka da % 3.49 oranında bulunmaktadır. Bir çok yerlerde % 0.32 olan elektrik kazası sonucu ölüm bizim istatistikimizde % 2.16 oranındadır.

Grafik 6 — A. Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp ve Sosyal Tıp Kürsü ve Enstitüsünde yapılan 1060 Otopside saptanan 158 İntihar'ın yaş ve Cinsel Oranı

Doğal ölümler % 30.09, zehirlenmeler % 10.47 oranında görülmüştür.

Zehirlenme vakalarının 45 ini karbon monoksit, 15 alkol, 10 penicillin allerjisinin tevlit ettiği anaflaktik şok, 12 uyku ilâcı, 7 narkoz esnasında ölüm; gıda zehirlenmesi, fosfor, striknin, Hcl, 2 şer; optalidon, mantar, korosif, gaz yağı birer vaka teşkil etmektedir. Karbon monoksit 45 vaka ile zehirlenmeler arasında % 40 oranı kapsamaktadır. Uyku ilâçları % 10, narkozdan sonra ölüm % 6 dir. Çocuk düşürme vakaları 37 olup bütün ölümlerin % 3.49 dur. Bu oran bir çok istatistiklerde % 1.5 u geçmemektedir. Ankara'daki, çocuk düşürme şüpesi olan vakaların hemen hepsi enstitüde otopsi yapılmaktadır. Ankara'daki yanık ve elektrikten ölüm vakaları Enstitümüze az gelmektedir. Bunların büyük kısmında, ölüm sebebi teşhisi kolay olduğundan Adli Tabip veya diğerlerince otopsiye bile lüzum görülmeden raporları verilmektedir.

Doğal sebeplerle ölüm 319 vaka (% 30.09) ile yaralardan sonra gelmektedir. Zehirlenme vakalarının % 10.47 (111 vaka) olması üzerinde durulması gereken bir olaydır. Yabancı memleketler istatistiklerinde, zehirlenme oranı bizimkinden düşüktür. Bir çok memlekette doğal ölümler trafik ve iş kazaları ön plânda bulunmaktadır.

Tablo 5 ve grafik 5 te sosyo mediko legal bakımdan ölüm türleri gösterilmiştir. % 48.30 oranı ile ansızın ölümler başta gelmektedir. Hadengue ve J. N. Lorient'un Pariste yaptıkları istatistikte, bu oran % 23 tür. Tablo 5 te % 16.69 ile cinayetler bulunmaktadır. Hadengue'in istatistiğinde bu rakam % 4.7 dir. Ankara ve civarındaki cinayet oranı oldukça yüksektir. Adli Tıp Enstitüsüne önemli vakalar gönderildiğinden vakalar içindeki, cinayet oranı daha çok yükselmektedir. Memleketimizde tüm olarak genel istatistiklerde de cinayet oranı yüksektir.

Cinayetlerde en çok kullanılan alet ateşli silâhlar (111 vaka) % 32.26 başta gelmektedir. İkinci sırayı kesici-delici aletler bıçak veya benzeri vasıtalar işgal etmektedir (55 vaka % 16.00).

Cinayet vakalarından 36 vakası (% 20.44) kadın, 141 vakası (% 79.66) erkektir. Kadınlar en çok oranda kesici delici alet (bıçak, kama v.s.), erkekler ateşli silâhla öldürülmüştür. % 29 vaka da, yaş 30-39 arasında bulunmuştur.

Tablo 4. A. Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp ve Sosyal Tıp Kürsü ve Enstitüsünde yapılan 1060 otopside saptanan Adli Tıp bakımından ölüm sebepleri

	Vaka Adedi	Kendi gurubunda %	Vaka Adedi	1060 vakaya göre %	Vaka Adedi	1060 vakaya göre %
Doğal ölüm	—	—	319	30.09	—	—
Zehirlenme	—	—	111	10.47	—	—
Asfiksi Travmatik	—	—	116	10.94	—	—
1 — Ası	37	31.89	—	—	37	3.49
2 — Suda boğulma	32	27.58	—	—	32	3.01
3 — Stangülasyon	41	35.34	—	—	41	3.86
4 — Suffokasyon	7	6.03	—	—	7	0.66
Yaralar	—	—	344	32.45	—	—
I. Ezici alet ve mekanizma yaralar	118	34.30	—	—	188	17.73
1 — Kavga (12 vaka)	—	—	—	—	12	1.13
2 — Alet ve vasıta ile yapılan (35 vaka)	—	—	—	—	35	3.30
3 — Kazalar (trafik iş ve tren v.s. (39 vaka)	—	—	—	—	39	3.67
4 — Yüksekten (32 vaka)	—	—	—	—	32	3.01
II. Kesici Alet Y.	23	6.68	—	—	23	2.16
III. Kesici ezici alet Y.	30	8.72	—	—	30	2.83
IV. Delici alet Y.	8	2.32	—	—	8	0.75
V. Delici - kesici alet Y.	55	16.00	—	—	55	5.18
VI. Ateşli silâh yaraları.	111	32.26	—	—	111	10.47
A — Uzun namlulu	43	38.73	—	—	43	4.05
a) Av tüfeği	36	—	—	—	36	3.39
b) Harp tüfeği	7	—	—	—	7	0.66
B — Tabanca	68	61.26	—	—	68	6.41
VII. Patlama yaraları.	9	2.61	—	—	9	0.84
Yanıklar	—	—	17	1.60	—	—
Elektrik	—	—	23	2.16	—	—
Donma	—	—	12	1.13	—	—
Açlık, Susuzluk	—	—	3	0.28	—	—
Çocuk düşürme	—	—	37	3.49	—	—
Bilinmiyen	—	—	80	7.54	—	—
T O P L A M	—	—	1060	100.00	—	—

Tablo 7. 1060 Ölüm vakasında yaş ve cinsel durum

Yaş	Erkek		Kadın		Toplam	1060 vakanın %
	Adet	%	Adet	%		
0-29 gün	41	63.64	21	33.87	62	5.84
13 ay-24 ay	7	63.64	4	36.06	11	1.03
1 ay-12 ay	7	70.00	3	30.00	10	0.94
25 ay-15 yaş	20	74.08	7	25.92	27	2.54
16-19 yaş	50	72.00	14	28.00	64	6.03
20-29 yaş	151	89.89	17	10.11	168	15.84
30-39 yaş	161	75.95	51	24.05	212	20.00
40-49 yaş	233	83.52	46	16.48	279	26.32
50-59 yaş	101	76.31	31	23.48	132	12.45
60-69 yaş	55	77.31	8	12.69	63	5.94
70 den yukarı yaşlar	22	68.75	10	31.25	32	3.01
Toplam	848	80	212	20	1060	

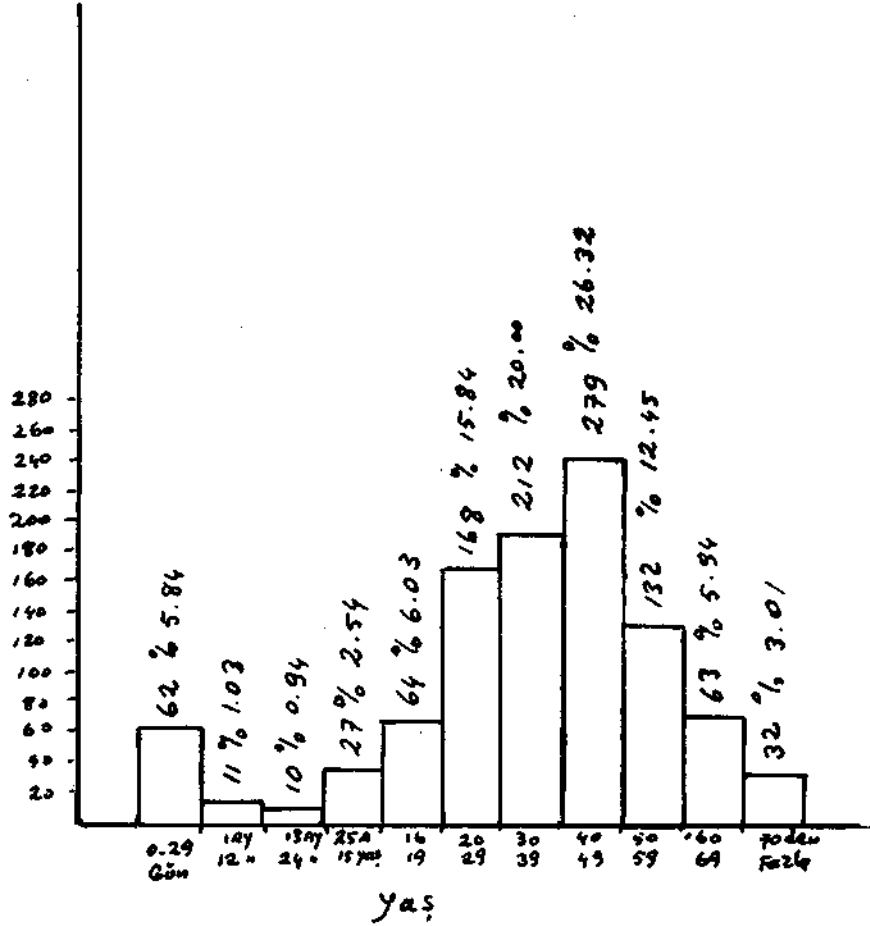
Ölümler kadınlarda en çok 30-39, erkeklerin ise 20-30 yaşları arasında öldürüldükleri görülmüştür.

Vakaların % 5 ini (53 olgu) şüpheli ölümler teşkil etmektedir. Bu vakalarda kaza, intihar cinayet ihtimalleri ayrılamamıştır.

Ölüm sebebi % 8 vakada kesinlikle tayin olunamamıştır.

158 intihar vakasından, 51 vaka (% 32.27) kadın, 107 vaka (% 67.72 erkek) bulunmuştur. Bu sonuca göre erkek/kadın oranı 2.01 dir ve klasik olan erkek/kadın oranına, 2.60 a yakındır. En çok kullanılan intihar şekli erkekte asılmak, kadında kendini zehirlemektir. Kadınların intihar için aldıkları madde çoğunlukla uyku ilaçlarıdır. İntihar şekilleri arasında, suda boğulma, ateşli silâhla vurmak, tren, otomobil altına kendini atmak, yüksekten atmak bu-

Grafik 7 — A.Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp ve Sosyal Tıp Kürsüsü ve Enstitüsü'nde yapılan 1060 otopside yaş ve cinsel durum.

lanmaktadır. 158 intihar vakası ayrı bir etüd konusu yapılacağından daha fazla bilgi verilmemiştir.

Vakalarımızın 160 adedi % 15.09 kazaları teşkil etmektedir. Bu oran Ankara ve civarındaki ölümlerin, kaza oranından çok düşüktür. Sebebine gelince önem verilmeyen kaza vakalarının ve kaza vakalarında otopsi yapılmıyanların adedi fazladır. Kürsümüzden kazalar için otopsi talebi az olmaktadır. Kazalardan % 61.25 i trafik, % 11.87 si iş, % 4.37 si tren, % 6.89 u uçak kazası, % 15.62 si diğer kazalardır.

Trafik kazaların (karbon monoksit, düşme, boğulma, yanık, elektrik, yıldırım çarpması, ateşli silâh, şimik madde alma v.s.) ise % 80 erkek, % 20 si kadındır.

Trafik kazalarının % 23 ü şehir içinde, % 77 si şehir dışı yollarda olmuştur. Kazaya uğriyanların % 43.87 si yaya, 48.96 sı otomobil yolcusu, % 7.17 si diğer trafik kazalarını teşkil etmektedir. Kazaya uğriyan ve ölen yaya adedi en üst oranda bulunmaktadır.

1060 ölüm vakasında en yüksek oran, 279 vaka (% 26.32) ile 40-49 yaş arasındır. 20-29 yaş arasında % 15.84 e çıkmakta, 60-69 yaş arasında ise % 5.94 e düşmektedir. 20-59 yaş arasında ölüm % 15.84 ilâ % 26.32 arasında değişmektedir. Bu yaşlar insanın en çok adli hadiselere maruz kaldıkları yaşlar olmaktadır.

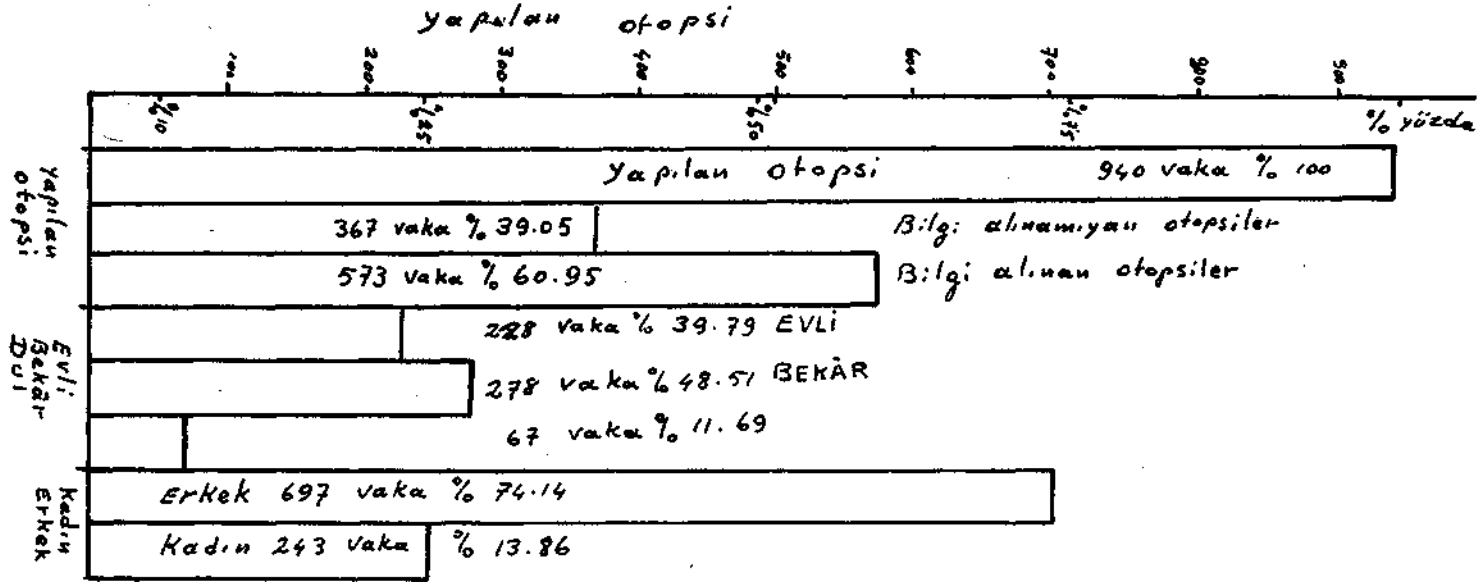
1060 ölüm vakasının % 80 i erkek (848 vaka), % 20 kadın (212 vaka) dır.

1955-1970 senelerindeki 940 vakanın 573 ünden (% 60.95), evli bekâr ve 110 vakada çocuklu adedi hakkında bilgi alınmıştır. 363 vakada % 39.05 bu hususlarda bilgi alınmamıştır. Vakaların % 48.51 (278 adet) bekâr, % 39.79 (228 vaka) evli, % 11.60 dul şahıslara aittir. Bu vakaların % 74.14 ü erkek, % 13.86 sı kadındır. Kadın oranı, burada diğer oranlardakinden bir hayli düşüktür.

Vakaların % 51 i (156 vaka) çocuklu, % 48 i (154 vaka) çocuksuzdur. 4 çocuklu vaka adedi bütün vakaların % 19 unu teşkil etmektedir. % 19 un yani 10 vakanın 2 si cinayete kurban olan şahıslardır. 1 çocuklu adedi % 6 dır. Bu oran çok çocuklu şahısların fazla olduğunu göstermekte ve önem taşımaktadır.

Tablo 8. 1955-1970 senelerindeki ölümlerde Evli, Bekâr, Dul, Erkek, Kadın oranı

Yıl	Yıl içindeki otopsi adedi	Bilgi alınmayan otopsi adedi	Bilgi alınan otopsi adedi	Evli, Bekâr, Dul			Erkek ve Kadın	
				Evli Adedi	Bekâr Adedi	Dul Adedi	Erkek Adedi	Kadın Adedi
1955	38	21	17	6	8	3	33	5
1956	64	33	31	12	12	7	52	12
1957	58	18	40	10	22	8	47	11
1958	50	26	24	7	13	4	31	19
1959	4	26	18	7	9	2	35	9
1960	19	8	11	9	2	0	8	11
1961	28	16	12	5	6	1	23	5
1962	45	14	31	11	17	3	34	9
1963	57	15	42	31	9	2	40	17
1964	87	48	39	10	24	5	70	17
1965	82	33	49	72	18	9	64	18
1966	87	16	71	30	34	7	59	28
1967	68	16	52	20	29	3	48	20
1968	65	21	44	14	25	5	42	23
1969	68	25	43	16	21	6	46	22
1970	80	31	49	18	29	2	65	15
Top.	940	367	573	228	278	67	697	243
%	100	39.05	60.95	39.79	48.51	11.69	74.14	13.86

Grafik 8 — 1955-1970 Senelerinde A. Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp Kürsü ve Enstitüsünde yapılan otopsilerden 940'ında, Evli, Bekâr, Dul, Erkek, Kadın oranları.

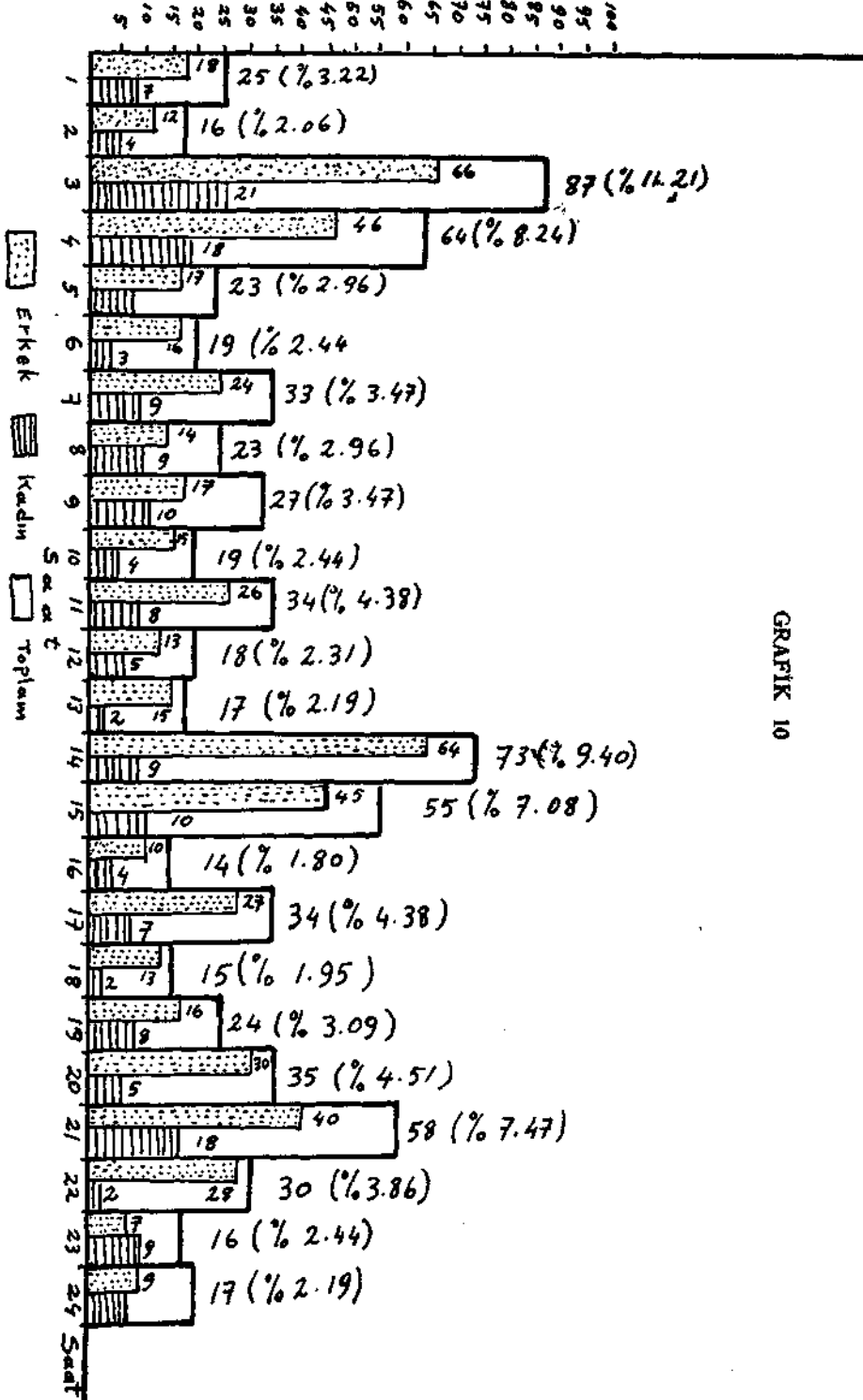
Tablo 9. 1060 ölüm vakasında, ölüm semti, gönderilen yer, Ankara'dan vakayı gönderen Savcılık (1946-1970 yılları).

Ölüm yeri	Erkek		Kadın		Top.	1060 vakada %
	Adet	%	Adet	%		
Çankaya	22	75.86	7	24.16	29	3.27
Yenişehir, Kavaklıdere, Esat	23	63.88	13	36.12	36	4.06
Maltepe	27	65.85	14	34.15	41	4.63
Atatürk orman Çiftliği	24	72.72	9	27.28	33	3.72
Bahçeli evler, Emek	30	62.50	18	37.50	48	5.42
Çebeci	71	85.54	12	14.46	83	9.37
Ulus ve Cıvarı	83	89.25	10	10.75	93	10.50
Altındağ	178	89.44	21	10.56	199	22.48
Gülveren	50	78.12	14	11.88	64	7.23
Balkiraz, Akdere, Tuzluçayır	47	79.66	12	20.34	59	6.66
Etlük	24	64.86	13	35.14	37	4.19
Yenimahalle	21	72.41	8	27.59	29	3.27
Mamak, Kayaş	48	90.56	15	9.44	63	5.98
Siteler	19	51.35	18	48.65	37	4.18
Keçiören	30	68.18	14	31.72	44	4.97
Toplam	687	77.62	198	22.38	885	83.49
Ankara Kazalarından Gönderilenler	90	83.33	18	16.64	108	9.62
Ankara ili dışındaki illerden gönderilenler	50	68.49	23	31.51	73	6.88
Toplam	827	78.01	339	31.99	1060	100.00
Gönderen Savcılık						
Ankara, Merkez	390	78.78	91	21.22	495	55.93
Altındağ	270	82.56	57	17.44	327	36.94
Yenimahalle	40	81.63	9	18.37	49	5.53
Çankaya	17	70.83	7	29.17	24	2.71
Toplam	717	81.01	164	18.99	885	100.00

Tablo 10. 776 ölüm vakasında, ölüm saatleri ve cinsel durum.

Ölüm saati	Erkek		Kadın		Toplam Adet	776 Vakada %
	Adet	%	Adet	%		
Saat 1	18	72.00	7	28.00	25	3.22
» 2	12	75.00	4	25.00	16	2.06
» 3	66	75.86	21	24.14	87	11.21
» 4	46	71.87	18	28.13	64	8.24
» 5	17	73.91	6	26.09	23	2.96
» 6	16	84.21	3	15.79	19	2.44
» 7	24	72.72	9	27.28	33	3.47
» 8	14	60.86	9	39.16	23	2.96
» 9	17	62.96	10	37.04	27	3.47
» 10	15	78.94	4	21.06	19	2.44
» 11	26	76.47	8	25.53	34	4.38
» 12	13	72.22	5	17.78	18	2.31
» 13	15	88.23	2	11.77	17	2.19
» 14	64	87.67	9	12.33	73	9.40
» 15	45	81.81	10	18.19	55	7.08
» 16	10	71.42	4	28.58	14	1.80
» 17	27	79.41	7	20.59	34	4.38
» 18	2	13.33	13	86.67	15	1.95
» 19	16	66.66	8	13.14	24	3.09
» 20	30	85.75	5	14.25	35	4.51
» 21	40	68.96	18	31.06	58	7.47
» 22	28	93.33	2	6.67	30	3.86
» 23	7	43.75	9	56.25	16	2.44
» 24	9	52.94	8	47.06	17	2.19
Toplam	577	74.36	199	25.64	776	100.00

Vaka Adedi ve %

GRAFİK 10

Tablo 9 ve grafik 9 da ölüm yeri semt, Ankara şehir içi ve Ankara dışı olarak gösterilmiştir. 1060 vakadan % 83.49 u şehir içi, % 9.62 si Ankara kazaları, % 6.88 i Ankara dışındaki illerden gönderilmiştir. Ankara Merkez Savcılığında % 55.93, Altındağ C. Savcılığında % 36.94, Yenimahalle C. Savcılığında % 5.53, Çankaya C. Savcılığında % 2.71 vaka gönderilmiştir. Halen Çankaya C. Savcılığı kaldırılmıştır.

Ankara semtlerine göre ölüm yeri, % 22.48 Altındağ, % 10.50 Ulus ve civarı, % 9.37 Cebeci, % 7.23 Gülveren, % 6.6 Balkiraz, Akdere, Tuzluçayır, % 5.98 Mamak Kayaş, % 5.42 Bahçeli evler Emek ve diğer semtler daha düşük oranlarda sıra ile gelmektedir. Altındağ ve civarının Ankara şehri suçları, suçluları ve kurbanları bakımından üzerinde ivedilikle durulması gereken bir konu teşkil etmektedir.

776 ölüm vakasının ölüm saatleri 10 uncu tabloda ve 10 uncu grafikte gösterilmiştir. Gözlemine yaptığımız vakalar arasında saat 3 de ölenler, % 11.21 ile başta gelmektedir. Saat 14 de ölenler ise ikinci sırayı % 9.40 ile işgal etmektedir. Ölüm saatinin, saat 4 de % 8.24; saat 21 de, % 7.47 si; saat 15 de, % 70.8 i; saat 20 de, % 4.51; saat 12 ve 17 de, % 4.38 i görülmüş diğer saatlerde, vakaların % 1.80 i ilâ % 4.38 e kadar değişen oranlardaki ölüm saatleri bulunduğu tesbit olunmuştur. Erkeklerin en çok oranda saat 14 de % 9 (64 vaka) oranında, kadınların ise, saat 3 de % 11.21 (66 vaka) oranında öldükleri gözlemi yapılmıştır.

Tablo 11 de, 956 vakada ölüm ay ve gününün tesbit edildiği görülmektedir. En yüksek oranda ölüm, % 23,29 ile Eylül ayında ve % 24.47 ile çarşamba günleri görülmüştür. Ekimde % 15.58, Mayısta % 13.22 bulunmuştur. Bu oranda ansızın ölüm, cinayet, intihar, kaza adetlerinin rol oynadıkları kanaati hasıl olmaktadır. Doğal ölümler Aralık Ocak ve Martta diğer aylara göre daha yüksek oranda görülmektedir. Kadın ve erkek ölümlerinin ay ve günlerinde büyük bir ayrıntı bulunmamıştır.

1060 ölümün 37 si (% 3.18) yabancı uyruklu vakalardır. 27 (% 72) erkek, (% 28) 10 kadındır. Bunlardan 2 si (% 5.45) cinayet, 22 kaza (59.45), 11 i (% 36.10) ansızın ölüm vakalarını teşkil etmektedir. 2 cinayet vakası, Bolu civarında öldürülen 2 Alman turistidir. 6 saat içinde bunları öldüren katillere idam cezası verilmiştir.

Vakalarımızın 875 inden orijin, (525 kişi) % 60 köylü; % 40 (350 vakanın) şehirli, 400 vakanın % 44 ünün köylü olup şehirde oturduğu tesbit olunmuştur. Köylü kadın adedi şehirli kadın adedinin

2 katına yakındır. Şehirlere köyden gelmiş ve şehirde olumsuz şartlarda yaşayan köylü kadın ve erkekler arasında ölüm oranı fazladır.

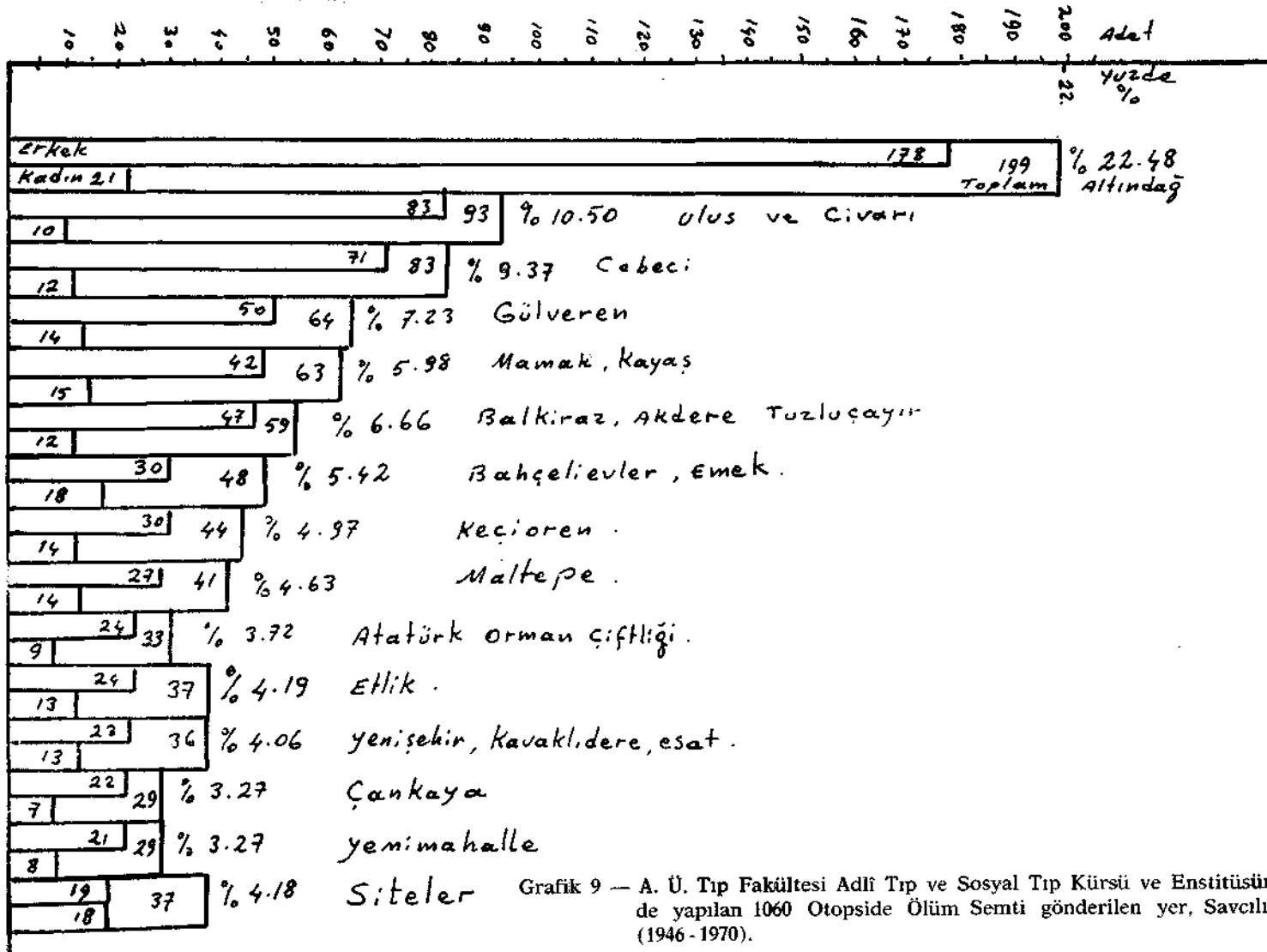
Mesleklere ve eğitim seviyesine göre ölüm oranı, içinde en yüksek seviyede işçiler ve işsizler ve ilk okulda okumuş, fakat ilk okulun muhtelif sınıflarından ayrılmış şahıslar bulunmaktadır.

Tabla 12 de, gözlemi yapılan 512 ansızın ölüm vakasının cinsel ve yaş durumu gösterilmiştir. Ansızın ölüm vakalarının % 69.15 i (354 vaka) erkek, % 30.85 i (158 vaka) kadındır. 1060 ölüm vakasında, pek çoğunun, kadın olduğu için ölümü şüpheli gölen vakaları teşkil etmektedir. 30-39 yaşları arasında % 18.17 olan oran 60-69 yaş arasında, % 12.50 ye düşüyor. Ansızın ölüm, % 33.02 166 vaka ile, 40-49 yaşlar arasındaki ölümler en yüksek seviyede bulunmuştur. Erkeklerde, ansızın ölüm en çok 40-49 yaşlarında, kadınlarda ise 30-39 yaşlar arasında bulunmaktadır. Ansızın ölüm yerleri sıra ile % 53.91 ev, % 12.89 sokak, % 9.57 iş yeri, % 5.6 hastaneye giderken, % 4.49 otel, % 3.2 hastanede, % 1.56 ceza evi bulunmuştur.

Tablo 14 te gösterildiği gibi ansızın ölümlerin sebeplerinden % 41.08 (205 vaka) ile kalp ve damar hastalıkları başta gelmektedir. Sıra ile % 16.40 (84 vaka) ile santral sinir sistemi, % 15.62 (80 vaka) ile solunum aykıtı, % 8.59 ile (44 vaka) sindirim sistemi hastalıkları, % 8.59 (34 vaka) ile urogenital sistem hastalıkları gelmektedir.

Kalp hastalıkları arasında ölüme, en çok sebep olan miyokard infarktüsü % 8.20, solunum aykıtı hastalıklarından, pnömoni bronkopnomoni % 9.56, santral sinir sistemi hastalıklarında menenj kanamaları, % 7.61 sindirim sistemi hastalıklarında hepatit % 1.75 ve pankreatit % 1.56 arasında bulunmuştur.

Ansızın ölüm oranları, yazarlarca değişik rakamlar olarak verilmektedir. Little Brown % 19, Weis % 32, Achor % 23, M. Magstrom % 46, J.D.J. Havard % 25 ansızın ölüm olduğunu bildirmişlerdir. Enstitümüzde, kalp hastalıklarında ansızın ölüm konusunda hazırlanan tezde; 1957-1962 yılları arasında, Ankara Adli Tabipliğince 1017 otopsi yapılmış, bunlardan 204 ünün ansızın ölüm, % 22 oranında olduğunu tesbit edilmiştir. Bizim bu çalışmamızda % 48.30 oranı bulunmasının nedeni daha önce bildirilen şekilde, hekimlerin, ölüm halinde çekingen davranmaları, defin ruhsatı verilebilecek vakalarda bu ruhsatı vermemeleri ve defin ruhsatı verilenlerden bir kısmına da itiraz edilmesi sebep olmaktadır.

Grafik 9 — A. Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp ve Sosyal Tıp Kürsü ve Enstitüsünde yapılan 1060 Otopside Ölüm Sempti gönderilen yer, Savcılık (1946-1970).

Tablo 12. 512 Ansızın ölüm vakasında yaş ve cinsel durum

Yaş	Erkek			Kadın			Toplam	512 vaka-ya göre % oran
	Kendi Gurubu		512 vak. %	Kendi Gurubu		512 vak. %		
	Adet	%		Adet	%			
0-20 gün	16	55.17		13	44.83	2.53	29	5.66
1 ay-12 ay	2	66.66	0.39	1	43.34	0.19	3	0.58
12 ay-24 ay	3	75.00	0.58	1	25.00	0.19	4	0.78
24 ay-15 yaş	3	60.00	0.58	2	40.00	0.39	5	0.97
15-19 yaş	4	57.14	0.78	3	42.86	0.58	7	1.36
20-29 yaş	11	35.48	2.14	20	64.52	3.90	31	6.05
30-39 yaş	53	58.88	10.35	37	41.12	7.22	90	18.17
40-49 yaş	135	81.32	26.36	31	18.68	6.05	166	33.02
50-59 yaş	73	72.27	14.25	28	27.13	5.46	101	19.03
60-69 yaş	50	72.12	9.76	14	21.88	2.73	64	12.50
70 den yukarı	4	33.33	0.78	8	66.67	1.56	12	2.30
Toplam	354	—	69.75	158	—	30.85	512	100.00

Tablo 13. 512 Ansızın ölüm vakasının ölüm yerleri

Ölüm yeri	Cins				Toplam Adet	Toplam %
	Erkek		Kadın			
	Adet	%	Adet	%		
Evde	181	61.14	95	32.08	296	53.91
İş yerinde	41	83.67	8	26.33	49	9.57
Sokakta	45	68.18	21	31.82	66	12.89
Hastanede	10	41.17	7	58.83	17	3.32
Otelde	21	8.70	2	91.30	23	4.49
İşsiz (ev dışı)	11	78.57	3	21.43	14	2.78
Cezaevi	8	100.00	0	00.00	8	1.56
Hastaneye giderken	10	34.48	19	65.51	29	5.66
Genel evde	5	71.42	2	28.58	7	1.36
Okulda	3	100.00	0	100.00	3	0.58
Tuvalette	2	100.00	0	000.00	2	0.39
Plajda yüzme havuzu	4	100.00	0	000.00	4	0.78
Hekim mua- yenehanesi	4	80.00	1	20.00	5	0.97
Tiyatroda	2	100.00	0	00.00	2	0.39
Uçakta	1	100.00	0	00.00	1	0.19
Lokantada	2	100.00	0	00.00	2	0.39
Otomobil kullanırken	1	100.00	0	00.00	1	0.19
Toplam	354	69.15	158	30.95	512	100.00

Tablo 17. Yaş ve Cinsel duruma göre otopsilerin dağılımı Hadengue ve J. N. Lortot

	Fötüs	1 Gün 3 Gün	4 Gün 23 Ay	24 Ay 14 Yaş	15-20 Yaş	21-30 Yaş	31-40 Yaş	41-50 Yaş	51-60 Yaş	61-70 Yaş	70 Yaşdan Fazla	Toplam	Toplam
Erkek	3	1	32	23	27	120	146	163	185	172	91	963	66,6
Kadın	1	1	27	19	27	40	57	46	63	62	141	484	33,4
Toplam	4	2	59	42	54	160	203	209	248	234	234	1447	100 %
% Toplam	0,2	0,1	4,1	2,9	4	11	14	14,4	17,2	16,1	16		100 %

**Tablo 15. Çeşitli ülke, şehirlerde yapılan Adli otopsiler
(E. Camps Francis)**

Ülke, Şehir, Bölge ismi	Yıl	Ölüm Adedi Toplam	Otopsi indeksi	istenen otopsi yüzdesi	yapılan otopsi yüzdesi
Londra	1960	37,573	26.8	28.2	95
San Fransisko (U.S.A)	1952	9754	24	24	99
Middeseş (İngiltere)	1960	20,713	22.1	23.2	95
Tasmania	1959	2889	17.7	17.7	100
Cape Peninsula (Güney Afrika)	—	8000	14	15	95
Queensland (Avustralya)	1958-9	12,902	11.2	—	—
Brisbane (Avustralya)	1958.9	5570	10.9	—	—
Los Angeles (U.S.A)	1949	41,217	10	18	56
Victoria (Avustralya)	1959	25,078	9.4	13.4	66
Yeni Zelanda	1958	20,301	7.4	12	61
(İngiltere)	1960	17,938	7.5	16	46.6
(Kanada)	1959	50,522	5.9	24	30
(İngiltere)	1960	4436	4.3	13.5	31.7
Sao paulo (Brezilya)	1959	35,000	7.6	13.1	57.6
Şili	1959	93,433	6.1	—	—
Buenos Aires (Arjantin)	1959	33,400	6	—	—
Iceland	1959	1242	4.8	—	—
Tokyo	1960	40,638	3.8	12.7	27.5
Batı Berlin	—	36,109	1.8	—	—
Danimarka	—	40,000	1.7	10	17
Hollanda	—	—	—	35	—
Baltimore (U.S.A)	1950	11,327	7	20	—
New York (U.S.A)	1950	79,082	6	21	—
Maryland (U.S.A)	1950	22,871	5	19	—
Milwaukee (U.S.A)	1952	9483	1	10	—
Rhode Island (U.S.A)	1952	8248	0.01	3	—

Tablo 19. Cinsel duruma göre intihar (Hadengue, Lorient)

İntihar Şekli	Erkek	% Erkek	Kadın	% Kadın	Toplam	% Toplam
Suda Boğulma	16	13,3	8	12,5	24	13,0
Ezilme	7	5,9	2	3,2	9	4,9
Aşı	20	16,9	3	4,6	23	12,6
Ateşli Silâh Y.	26	21,8	1	1,6	27	14,6
Diğer Alet Yaraları	2	1,6	3	4,6	5	2,7
Zehirlenme	23	19,2	19	29,8	42	22,8
Asfiksi	20	16,6	11	17,1	31	16,8
Yüksekten Düşme	6	5	17	26,6	23	12,6
Toplam	120	65,2	64	34,8	184	100 %

**Tablo 18. Yaşa ve Cinsel duruma göre intihar
(Hadengue, Lorient)**

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam	%
15 - 20	4	6	10	5,4
21 - 30	17	11	28	15,2
31 - 40	27	13	40	21,8
41 - 50	21	7	28	15,2
51 - 60	24	8	32	17,3
61 - 70	16	9	25	13,6
+ 70	12	10	21	11,3
Total	121	64	184	100 %
% Total	65,2 %	34,8 %	100 %	100 %

ölüm Ay ve Günleri

A Y L A R

G Ü N L E R

1	2	3	4	5		7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7
Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Pazar	Pazart.	Salı	Çarş.	Perş.	Cuma	Cumart.
Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet	Adet
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—
—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1	1	1	—	—
2	—	—	1	2	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1	3	2	2	—
2	1	1	1	2	1	1	—	1	3	1	1	3	1	1	5	2	1	1
1	—	1	1	5	—	1	—	3	4	—	—	2	2	1	5	2	3	1
2	—	1	1	4	—	1	1	3	2	1	2	1	3	1	5	4	3	2
1	1	1	—	7	1	1	1	—	—	—	1	3	1	1	3	1	4	3
—	1	2	1	4	1	3	2	1	4	4	1	14	4	3	7	5	4	1
1	2	4	2	9	4	1	1	8	2	2	1	11	3	2	11	4	2	1
3	1	1	4	6	1	1	6	15	11	4	2	7	5	14	19	2	2	1
2	1	—	3	2	4	1	1	9	10	8	5	7	6	5	8	11	8	1
1	2	1	2	3	5	2	1	12	10	4	3	7	7	4	9	10	6	3
3	—	1	2	2	3	1	—	13	8	6	3	1	8	5	8	6	3	5
2	1	—	1	4	—	1	1	3	2	1	2	2	3	1	5	4	2	2
1	1	2	1	2	1	1	1	2	5	3	1	3	4	3	4	3	3	2
3	1	1	1	2	3	4	1	13	9	2	1	2	4	6	10	8	5	5
2	1	1	5	5	1	1	5	11	9	5	5	2	6	7	14	9	7	6
2	4	2	4	4	6	2	—	26	16	12	6	11	19	13	21	11	3	7
2	2	8	4	18	4	2	1	16	11	4	2	10	17	11	14	9	6	6
4	2	2	4	4	6	2	1	23	14	12	6	9	15	14	19	13	4	6
2	4	7	3	17	7	1	1	15	3	3	1	17	22	9	12	1	2	1
3	2	2	6	6	2	2	5	13	9	5	3	8	16	8	13	6	4	3
2	3	2	5	7	2	3	5	18	4	4	4	7	15	9	15	5	3	5
2	2	7	4	18	4	2	1	16	11	4	5	9	16	12	20		6	6
47	47	47	56	136	57	34	35	225	149	87	58	139	134	135	234	127	83	68
956 va- kanın % 4.91	3.45	% 4.91	% 5.86	% 13.22	% 5.96	% 3.55	% 3.66	% 23.29	% 15.58	% 9.56	% 6.06	% 15.54	% 15.01	% 15.91	% 24.47	% 13.28	% 8.68	% 7.11

Tablo 16. 1949-1963 Senelerinde görülen Doğal ölümler (E. Camp Fransis)

	Cins	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
Toplam	Erkek	259,942	261,152	281,724	257,760	259,490	259,797	266,976	267,904	266,407	270,639	269,878	269,172	280,782	285,154	292,410
	Kadın	250,031	249,149	267,659	239,724	244,039	242,099	251,888	253,427	248,463	256,204	257,773	257,096	270,970	272,482	280,458
İnfeksiyon, Parazit Hast.	Erkek	14.7	12.6	11.3	9.1	8.0	7.1	6.3	5.3	5.0	4.5	4.1	3.8	3.7	3.5	3.3
	Kadın	9.9	8.0	6.6	4.9	4.4	3.7	3.2	2.7	2.5	2.3	2.0	1.9	54.1	1.7	1.7
Uurlar	Erkek	43.1	44.4	45.5	46.2	46.8	48.1	48.9	49.7	50.8	51.3	52.3	53.4	2.0	55.3	55.9
	Kadın	42.1	42.8	42.4	43.1	42.9	43.7	44.1	44.7	44.9	45.7	46.1	46.8	47.2	47.6	48.0
Allerji, endokrin, metabo- lizma hast.	Erkek	2.6	2.8	3.0	2.5	2.4	2.4	2.4	2.3	2.1	2.7	2.0	2.1	2.3	2.4	2.6
	Kadın	4.4	4.6	4.9	4.2	4.0	4.0	4.1	4.0	3.9	4.0	3.8	4.1	4.4	4.4	4.7
Kan, Kanla ilgili organ hast.	Erkek	0.9	0.8	0.9	0.9	0.8	0.8	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.7
	Kadın	1.5	1.6	1.5	1.4	1.3	1.4	1.3	1.4	1.4	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.4
Santral Sinir Sistemi	Erkek	28.4	30.4	32.0	32.0	31.5	33.1	34.0	33.7	33.2	33.9	33.6	33.6	33.9	34.4	35.0
	Er. ölü	25.3	27.2	29.0	29.2	28.8	30.5	31.1	31.0	30.5	31.3	30.9	31.0	31.2	31.7	32.3
	Kadın	37.9	40.7	42.6	43.1	42.2	44.4	46.0	46.3	46.0	47.8	47.2	48.2	49.0	49.7	51.2
	Ka. ölü	34.8	37.5	39.4	40.2	39.3	41.6	43.1	43.5	43.1	44.9	44.3	45.2	45.9	46.6	48.1
Kalp ve Damar Hast.	Erkek	88.7	92.5	97.8	92.5	91.4	94.6	96.7	98.1	95.8	99.9	96.3	100.2	102.4	105.5	108.5
	Kadın	90.9	93.4	98.9	90.2	90.5	91.3	95.2	95.5	92.6	97.7	95.5	98.3	102.4	102.9	105.1
Solunum Sistemi	Erkek	34.3	32.3	45.8	32.0	36.8	31.1	35.4	36.1	37.9	37.0	40.8	34.8	43.4	42.9	46.9
	Kadın	26.0	23.2	35.8	21.0	26.4	20.1	23.4	24.4	24.1	23.8	27.8	22.1	29.7	29.9	33.2
Mide Barsak Hast.	Erkek	9.7	9.5	9.6	9.3	8.9	9.0	9.0	8.6	8.3	8.2	7.8	8.0	8.0	8.0	7.7
	Kadın	7.3	7.2	7.3	7.0	7.0	7.1	7.3	7.2	7.0	7.0	7.2	7.4	7.5	7.5	7.7
Urogenital Sistem.	Erkek	9.5	9.6	9.2	8.6	8.2	8.4	7.9	7.8	7.3	7.1	6.9	6.8	6.6	6.3	6.0
	Kadın	4.4	4.7	4.5	4.1	3.9	3.9	3.9	3.8	3.7	3.7	3.7	3.7	3.9	3.9	4.0
Doğal anomaliler	Erkek	2.4	2.5	2.4	2.3	2.2	2.4	2.4	2.4	2.6	2.6	2.5	2.7	2.7	2.8	2.8
	Kadın	2.2	2.2	2.2	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.3	2.3	2.4	2.4	2.5	2.6	2.5
Gebelik v.s.	Erkek	0.7	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
Çocuk düşürme	Kadın		103	107	90	76	76	66	72	61	63	47	62	54	57	49

Tablo 14. Ansızın ölümler 512 vaka. Ölüm sebebi ve cinsel oran

Hastalık Gurubu	Ölüm Sebebi	Erkek	Kadın	Toplam	% Toplam 512 vakanın
Kalp ve Damar Sistemi 205 % 41.08	Koroner Hast	22	11	33	6.44
	Miyokard infarktüsü	39	13	42	8.20
	Miyokardit	14	6	20	3.90
	Endokardit	8	1	9	1.75
	Perikardit	2	0	2	0.39
	Anomali	3	0	3	0.58
	Damar Hast.	17	5	22	4.29
Solunum Aykıtı 80 % 15.62	Pnömoni ve Bronkopnömoni ...	37	11	48	9.56
	Akciğer infarktüsü	5	1	6	9.37
	Plörozi	3	0	3	0.58
	Akciğer Tb.	10	4	14	2.73
	Akciğer ödemi	8	3	11	2.14
	Diğer	5	2	7	1.36
Santral Sinir Sistemi 84 % 16.40	Serebral Hemorrajı	13	8	21	4.10
	Menengial Hemorrajı	24	15	39	7.61
	Menenjit	7	1	8	0.56
	Meningo ensefalit	3	1	4	0.78
	Tümör Serebral	4	1	5	0.97
	Diğer (Ramolisman v.s.)	3	0	3	0.58
Sindirim Sistemi 46 % 8.59	Mide kanaması	3	0	3	0.58
	Peritonit	4	14	18	3.51
	Pankreatit Hemorrajik	7	1	8	1.56
	Hepatit (siroz)	9	0	9	1.75
	Apendisit	1	0	1	0.19
	Kolit	4	0	4	0.78
	Ekinokok kisti	0	2	2	0.39
Urogenital Sistem 34 % 6.64	Nefrit	17	9	26	5.07
	Diğer (Kolik, amiloid v.s.)	6	2	8	1.56
Gebelik 5 % 0.97	Dış gebelik		2	2	0.39
	Normal gebelik		3	3	0.58
İnhibisyon 5 % 0.97		3	2	5	0.97
İç Salgı bezleri 7 % 1.36	Tiroid timus, hipofiz over v.s.)	5	2		
Sebebi tayin olunamıyan 48 % 8.37		33	15	15	0.92
Toplam 512 100	—	377 % 73.63	135 % 26.37	512	100.00

S O N U Ç :

1 — A. Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp ve Sosyal Tıp Kürsü ve Enstitüsünde 1946-1970 senelerinde 1060 otopsi yapılmıştır. Her sene yapılan otopsi adedi ortalama 42 dir.

2 — A. Ü. Tıp Fakültesinde 1960-1970 yılları arasında otopsi-ler dahil 6710 vakanın bilirkişiliği yapılmıştır. 6710 bilirkişilik ara-sında otopsi % 10.19 (684 vaka) ile beşinci sırayı almaktadır.

3 — Hekimlerce, ölüm sebebi tanımı yapılamıyarak adli otop-siye lüzümgösterilen 311 vakanın, ancak % 9 unda 28 vakada şüp-heli durum tesbit olunmuş, diğerlerinin basit doğal ölümleri teş-kil ettikleri görülmüştür.

4 — Defin ruhsatı verilen ve şikâyet üzerine, otopsi yapılan, 278 vakanın ancak 25 inde şikâyetin haklı olduğu tesbit ve adale-tin kaybolmaması temin olunmuştur. Şikâyet olunan vakalardan 25 inin 19 unda hekimlerin meslek hataları bulunmuştur.

5 — Vakalarda en yüksek ölüm oranı, % 32.45 ile yaralar bu-lunmaktadır. Yaralar içinde ise en yüksek oran % 32.26 ile ateşli silâhlardadır. Yaralardan sonra en yüksek oranı % 3.09 ile doğal ölümler; % 10.94 ile asfiksi travmatik (ası, suda boğalma, stran-gulation, süffokasyon); % 10.47 ile zehirlenmelerde görülmüştür.

6 — Zehirlenme sebebi olarak en yüksek oran % 40 (45 vaka) karbon monoksit (kömür, havagazı v.s.) zehirlenmesi olduğu tes-bit edilmiştir.

7 — Sosyo mediko legal bakımdan en yüksek ölüm oranı % 48.30 ansızın ölümlerde bulunmuştur. Cinayetler % 16.69 vakayı kapsamaktadırlar. Kaza % 15.09, intihar % 14.92 dir.

8 — Cinayetlerde en çok kullanılan alet % 32.26 oranı ile ateş-li silâhlardır.

9 — Vakaların % 5 i (53 vaka) şüpheli ölümleri teşkil etmek-tedir. Bu vakalarda kesin olarak ölüm sebebi tayini mikroskopik ve toksikolojik araştırmaya rağmen yapılamamıştır.

10 — 1060 vakanın % 80 i erkek, % 20 si kadındır. Yaşa göre en yüksek ölüm oranı % 26.32 ile, 40-49 yaş arasında bulunmuştur.

11 — Vakaların % 51.48 i çocuklu, % 48.52 si çocuksuzdur. % 19.37 vakanın 4 çocuklu olduğu tesbit olunmuştur.

12 — Vakalarda ölüm yerinin % 83.49 şehir içi, % 9.62, 9.62 Ankara kazaları, % 6.88 Ankara ili dışında olduğu gözlenmiştir. En çok ölüm % 22.48 Altındağ'da olmuştur. Altındağ, % 10.50 ile Ulus ve civarı, % 9.77 Cebeci, % 7.23 Gülveren takip etmektedir.

13 — Vakalarda günün en çok ölünen saati 3 (gece) tür. Eylül ayında en çok ölüm görülmüştür (% 23.29). Çarşamba günü % 24.47 oranı ile haftanın en çok ölünen günüdür.

14 — 1060 ölümden % 3.17 si yabancı uyrukludur.

15 — 875 vakada % 60 ı köylü, % 40 şehirli oranı bulunmuştur.

16 — Ansızın ölümler erkeklerde % 65.15, kadınlarda % 30.85 dir. En yüksek ansızın ölüm yaşı 40-49 yaşlarıdır (% 32.02). Kalp ve damar hastalıkları % 41.08 oranı başta gelmektedir. Ansızın ölüm % 53.91 oranında evde, % 12.89. oranında ise sokakta olmaktadır.

Ö Z E T :

Bu çalışma, 1060 vakada, Adli Tıp Bakımından, ölüm sebepleri, ölüm türleri, ölümler dışında muayenesi yapılan diğer vakalar arasında otopsilerin durumları, yaş, cins, evli, bekâr, dul, meslek, eğitim, ölüm yerleri, ölümün vukua geldiği semtler, ay, gün, saat, ansızın ölüm, intihar, cinayet, kaza vakaları ve bunların oranları incelenmiştir.

L İ T E R A T Ü R

- CAMPS E. FRANCIS : Gradvohl's Legal Medicine. Bristol. John Wright? Sons Ltd. 1969. 54-60.
- CANALE M., BANDİNİ T., CELESTİ R., CAVERA A : Considerationi sul funzionamento dell obitorio Medico Legale di Genova nell'anno 1965. Med. Leg. Assicu. 1967. 15. No. 1-2. 17-44.
- DERVILLEE R., DERVILLEE M., DOIGNON J : Contribution à l'étude du suicide en milieu urbain. An. Méd. Leg. 1965. 45. 1. 5-9.
- GILLI R., BAİMA-BALLONE P. L., De BERNARDİ A., GATTI R., PURİNİ T., TAPPE-RO P : Le fenomen de la mort subite. 1965. Milano.
- HADENGUE VE LORIOT J. N : Remarques statistiques sur la cause de morts medico legales. Med. Leg. Dom. Corp. 1969. 2. 4. 376-381.
- LUKE J. L., HELPERN M : Sudden unexpected death from naturel causes in young adu'ts. Am. Arch. Path. 1968. 85. 10-17.
- ÖZTÜREL A : Adli Tıp. Ankara. 1966. 98-124.